

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců Mgr. Lubora Veselého a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci žalobkyně: **Mgr. Ing. S██████ H██████**, nar. ████████, bytem ████████████████████, zast. Mgr. Tomášem Greplem, advokátem se sídlem Olomouc, Horní nám. 365/7, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o **přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu**, k odvolání žalobkyně a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. května 2013, č.j. 19 C 304/2011-212,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. ohledně částky 55.500,- Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 100.000,- Kč od 21.11.2011 do 15.2.2012 a z částky 55.500,- Kč od 16.2.2012 do zaplacení **p o t v r z u j e**, ve zbývajícím rozsahu se **m ě n í** tak, že se žaloba zamítá; ve výrocích II. a III. se rozsudek **p o t v r z u j e**; ve výroku IV. se **m ě n í** jen tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni dalších 7.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21.11.2011 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku, jinak se v tomto výroku **p o t v r z u j e**.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 74.804,07 Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 21.731,60 Kč, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Tomáše Grepla.

O d ů v o d n ě n í

Uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 300.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21.11.2011 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku z titulu nezákonného rozhodnutí (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení částky 900.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21.11.2011 do zaplacení z titulu nezákonného rozhodnutí (výrok II.), uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 49.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21.11.2011 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku z titulu nesprávného úředního postupu (výrok III.), zamítl žalobu o zaplacení částky 101.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21.11.2011 do zaplacení z titulu nesprávného úředního postupu (výrok IV.) a zavázal žalovaného k náhradě nákladů řízení žalobkyni ve výši 115.543,- Kč k rukám zástupce žalobkyně do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok V.).

Vycházel ze zjištění, že žalobkyně byla stíhána pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 2 písm. a/ tr.zák., věc byla vedena u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp.zn. [REDAKCE]. Usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně bylo nejprve vydáno Policií ČR dne 25.2.2005, toto usnesení bylo usnesením Okresního státního zastupitelství v Novém Jičíně ze dne 4.3.2005 zrušeno. Dne 14.3.2005 bylo Policií ČR vydáno opět usnesení o zahájení trestního stíhání, stížnost žalobkyně proti tomuto usnesení byla usnesením Okresního státního zastupitelství v Novém Jičíně ze dne 15.4.2005 zamítnuta. Dne 19.1.2006 byla Okresním státním zastupitelstvím v Novém Jičíně na žalobkyni a další dva obviněné podána obžaloba Okresnímu soudu v Novém Jičíně. Tento soud rozsudkem ze dne 21.11.2006 shledal žalobkyni vinnou ze spáchání uvedeného trestného činu a odsoudil ji k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku a šesti měsíců s podmíněčným odkladem na zkušební dobu tří let a uložil jí trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokátní praxe po dobu tří let. Proti tomuto rozsudku žalobkyně podala odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20.8.2007 tak, že napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a nově uznal žalobkyni vinnou ze spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku a odsoudil ji k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v trvání dvou let a dále uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokacie na dobu dvou let. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, Nejvyšší soud usnesením ze dne 11.11.2008 rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil v celém rozsahu a přikázal, aby tento soud věc znovu projednal a rozhodl. Krajský soud v Ostravě znovu rozhodl rozsudkem ze dne 28.4.2009, kterým rozsudek soudu I. stupně zrušil v celém rozsahu a nově uznal žalobkyni vinnou ze spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku a odsoudil ji k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněčným odkladem na zkušební dobu dvou let a dále jí uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokacie po dobu dvou let. Usnesením Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 4.6.2009 bylo rozhodnuto o tom, že se žalobkyni započítává do doby výkonu trestu zákazu činnosti doba od 20.8.2007 do 11.11.2008, o tuto dobu potom byl trest zákazu činnosti zkrácen tak, že končil 6.2.2010. Žalobkyni byla podána ústavní stížnost, kterou Ústavní soud usnesením ze dne 16.6.2009 odmítl. Proti novému odsuzujícímu rozsudku podala žalobkyně dovolání, Nejvyšší soud usnesením ze dne 27.7.2010 rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28.4.2009 zrušil a přikázal, aby Krajský soud v Ostravě věc znovu projednal a rozhodl. Krajský soud následně rozsudkem ze dne 22.11.2010 zprostil žalobkyni obžaloby. K výmazu odsouzení žalobkyně z rejstříku trestů došlo až dnem 21.3.2011. Rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 16.10.2007 byla žalobkyně výskrtuta ze seznamu správců konkursní podstaty. Žalobkyně byla práce neschopná od

18.11.2007 do 1.6.2008, od 18.6.2008 do 28.7.2008, od 23.10.2008 do 1.12.2008 a od 18.4.2009 do 1.6.2009 z důvodu vlivu stresu z trestního řízení a odsouzení, nově u ní vznikla hypertenze, ke konci roku 2009 došlo k postupnému zlepšování a stabilizaci, v současné době se již žalobkyně neléčí. Dne 19.5.2011 se žalobkyně obrátila na žalovaného se žádostí o poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu, žalovaný jí poskytl zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč za nezákonně vedené trestní stíhání. Po právní stránce soud I. stupně poukázal na příslušná ustanovení zákona č. 82/98 Sb. a konstatoval, že zaplacenou částku 50.000,- Kč nelze započítat na nárok, který je předmětem tohoto řízení, neboť se vztahuje k nároku nejdříve splatnému, tedy nároku, který spadá do období před účinností zákona č. 160/2006 Sb. Dále uvedl, že celková doba trestního řízení činila 5 let a 8 měsíců, tato doba zasáhla do právní nejistoty žalobkyně ohledně výsledku sporu, její nejistota a beznaděj byla prokázána výpovědí samotné žalobkyně i svědeckými výpověďmi, žalobkyně byla v očekávání zproštění obžaloby již po prvním rozhodnutí Nejvyššího soudu, Krajský soud v Ostravě však jím vyslovený závazný právní názor nerespektoval. Po opětovném neočekávaném odsouzení byla žalobkyně uvedena do stavu naprosté beznaděje ohledně jejího dalšího života, byla nucena přerušit znovu budovanou kariéru. Žalobkyně se částečně na délce řízení podílela svou žádostí o odnětí a přikázání věci a třemi námitkami podjatosti, i přes tyto úkony žalobkyně je však celková délka řízení nepřiměřeně dlouhá. K pochybení došlo rovněž při tzv. porozsudkové agendě v souvislosti s výmazem odsouzení žalobkyně z rejstříku trestů. Při odškodnění za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce řízení vycházel soud I. stupně ze základní částky 15.000,- Kč za rok trvání řízení (za 5 let a 8 měsíců částka 70.000,- Kč), výslednou částku snížil o 30 % s ohledem na počet stupňů soudní soustavy, na kterých řízení probíhalo, a o dalších 20 % s ohledem na jednání žalobkyně, naopak ji zvýšil o 30 % vzhledem k významu předmětu řízení pro žalobkyni, čímž dospěl k výsledné částce 49.000,- Kč. Soud I. stupně shledal rovněž odpovědnost státu za nezákonné rozhodnutí (nezákonně vedené trestní stíhání), nemajetková újma žalobkyně spočívala v narušení jejího dobrého jména, vztahů v rodině a v zásahu do profesní činnosti a profesní cti žalobkyně. Žalobkyně celý trest zákazu činnosti vykonala, přesto jeho vykonání nebylo včas promítnuto do rejstříku trestů. Žalobkyně se ze dne na den ocitla bez pravidelných příjmů, musela předat klientelu jiným advokátům, rozpustit advokátní kancelář a poté, co opětovně začala svou kariéru budovat, došlo k opětovnému neočekávanému odsouzení. Tyto skutečnosti se promítly i do jejího zdravotního stavu, odvrátilo se od ní okolí a její blízcí příbuzní, trestní řízení rovněž ovlivnilo její rozvodové řízení a opatrovnické řízení o svěření nezletilé dcery do výchovy některého z rodičů, v němž manžel žalobkyně poukazoval na její trestní stíhání a nazýval ji kriminálníkem. S ohledem na tyto skutečnosti soud I. stupně přiznal žalobkyni zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním ve výši 300.000,- Kč. Soud I. stupně tak vyhověl žalobě co do částek 300.000,- Kč s příslušenstvím + 49.000,- Kč s příslušenstvím, ve zbytku ji zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 o.s.ř.

Rozsudek napadla odvoláním žalobkyně i žalovaný.

Žalobkyně namítala, že její nejistota byla významně umocněna a prodloužena tím, že byla vlastně odsouzena dvakrát, přičemž v období od prosince 2008 do dubna 2009 začala obnovovat svou advokátní praxi. Nesouhlasila s vyčíslením újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení, zdůraznila nutnost individuálního posouzení případu a vyslovila přesvědčení, že v jejím případě není na místě vytýkat jí jednání spočívající v podávání námitek podjatosti a přihlížet k počtu stupňů soudní soustavy, neboť tyto skutečnosti neodvratně vplynuly z vývoje samotného trestního řízení, když žalobkyně byla neochvějně přesvědčena o své nevině a pouze uplatňovala dostupné opravné prostředky. Na samém počátku řízení se sama

soudkyně soudu I. stupně z projednávání věci pro podjatost vyloučila. Pokud jde o odškodnění za nezákonně vedené trestní stíhání, soud I. stupně se v podstatě ztotožnil s její argumentací a uznal její nároky bez jakýchkoli výhrad, při vyčíslení výše odškodnění však požadavek žalobkyně nerespektoval, aniž by to dostatečně přesvědčivým způsobem vysvětlil. Závěrem zdůraznila, že nepříznivé následky nezákonného trestního stíhání pocítuje dodnes, a navrhla, aby odvolací soud v zamítavých výrocích napadený rozsudek změnil a žalobě zcela vyhověl.

Žalovaný soudu I. stupně vytýkal, že nezastavil řízení o částku 50.000,- Kč, která byla zaplacená v rámci mimosoudního projednání nároku, ani tuto částku nezapočítal do přiznaného nároku 300.000,- Kč. Dále namítal, že při stanovení výše zadostiučinění chybí jakákoli úvaha soudu I. stupně, na jejímž základě dospěl právě k částce 300.000,- Kč, soud I. stupně v podstatě převzal argumentaci žalobkyně obsažnou v žalobě a neřídil se vlastními úvahami při posuzování skutkových zjištění, hodnocení důkazů i právním posouzení věci. Vyslovil přesvědčení, že k narušení rodinných vazeb mezi žalobkyní a jejími dětmi nedošlo, bývalý manžel žalobkyně se odstěhoval již v roce 2005, a trestní stíhání žalobkyně proto nemohlo být příčinou rozpadu rodiny. Pro posouzení věci nemůže být relevantní ani výpověď svědka G. který uvedl, že žalobkyni zná od roku 2004, resp. 2005. Ani souvislost hypertenze se zahájením trestního stíhání žalobkyně nebyla v řízení prokázána. Dále uvedl, že k nesprávnému úřednímu postupu v daném řízení nedošlo, neboť jeho celková délka byla vzhledem ke složitosti věci přiměřená, v důsledku trestního stíhání a následného odsouzení žalobkyně došlo k určitému zásahu do její osobnostní sféry, tento zásah však nebyl takový, aby odůvodňoval přiznání zadostiučinění ve výši 300.000,- Kč. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujících výrocích změnil, řízení co do částky 50.000,- Kč zastavil a ve zbytku žalobu zamítl.

Žalobkyně ve vyjádření uvedla, že žalovaným zaplacená částka 50.000,- Kč byla zohledněna již v samotné žalobě, když žalobou byla uplatněna částka nižší, než uplatněna být mohla, bez ohledu na to je správná úvaha soudu I. stupně, že tuto částku je nutno započítat na nárok nejdříve splatný. Setrvala na stanovisku, že částky přiznaných nároků je nutno považovat za nepřiměřeně nízké, odmítla výhrady žalovaného k hodnocení svědeckých výpovědí a vyslovila nesouhlas s bagatelizací újmy, která jí vznikla, ze strany žalovaného. Při jednání před odvolacím soudem žalobkyně ještě doplnila, že se svým manželem měla neshody již v době před zahájením trestního stíhání, když byla v roce 2005 obviněna, její manžel toho využil, a trestní stíhání tedy rozvodové řízení evidentně vyhrotilo, projevilo se i v řízení, v němž bylo rozhodováno o nezletilé dceři žalobkyně a jejího manžela, která sice byla následně svěřena do její péče, avšak po určitých peripetiích. Částku 50.000,- Kč od žalovaného obdržela někdy v průběhu února 2012, došlo přitom k nesrovnalostem, když částka byla poukázána prostřednictvím poštovní poukázky a pracovnice pošty jí tuto částku vůbec nevydala, pošta ji vrátila žalovanému, s nímž následně žalobkyně záležitost řešila a částka jí byla poukázána na účet.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu obou odvolání napadený rozsudek i řízení předcházející jeho vyhlášení podle § 212 a § 212a o.s.ř. a shledal obě odvolání částečně důvodnými.

Žalobkyně se původně domáhala zaplacení částky 1.500.000,- Kč jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí měla vzniknout jednak v důsledku nezákonného trestního stíhání a rovněž nepřiměřenou délkou tohoto trestního stíhání. Po výzvě soudu I. stupně upřesnila žalobu tak, že se domáhá zaplacení částky 150.000,- Kč jako nemajetkové újmy

způsobené nezákonným zahájením a vedením trestního stíhání v době do 26.4.2006 a částky 1,200.000,- Kč jako nemajetkové újmy způsobené nezákonným vedením trestního stíhání a opakovaným nezákonným pravomocným odsouzením v době od 27.4.2006 (účinnost zákona č. 160/2006 Sb.) a dále částky 150.000,- Kč jako nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem spočívajícím v nepřiměřené délce řízení a v průtazích v něm. Usnesením soudu I. stupně ze dne 13.12.2012 byl k samostatnému řízení vyloučen požadavek žalobkyně na zaplacení částky 150.000,- Kč z titulu nemajetkové újmy způsobené nezákonným zahájením a vedením trestního stíhání v době do 26.4.2006, předmětem řízení tedy zůstala částka 1,200.000,- Kč jako nemajetková újma způsobená nezákonným vedením trestního stíhání v době od 27.4.2006 a nezákonným odsouzením žalobkyně a částka 150.000,- Kč jako nemajetková újma způsobená nesprávným úředním postupem.

V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně byla stíhána pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 2 písm. a/ trestního zákona (zákon č. 140/60 Sb.), v průběhu řízení byla rozhodnutími odvolacího soudu pro tento trestný čin dvakrát pravomocně odsouzena, vykonala rovněž trest zákazu činnosti, až poté byla pravomocným rozhodnutím soudu obžaloby zproštěna. Žalobkyni tedy přísluší nárok na zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle § 31a odst. 1, 2 ve spojení s § 7, § 8 a § 10 zák. č. 82/98 Sb., neboť s ohledem na konečné zprošťující rozhodnutí je třeba na usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně hledět jako na nezákonné rozhodnutí, za nezákonná je třeba považovat rovněž dvě pravomocná odsuzující rozhodnutí, žalobkyně rovněž vykonala trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu činnosti advokacie, ačkoli následně byla obžaloby zproštěna. V daném případě není dostačující samotné konstatování porušení práva, neboť trestní stíhání podstatným způsobem zasáhlo do všech sfér života žalobkyně. K výhradám žalobkyně i žalovaného ke způsobu, jakým soud I. stupně dospěl k vyčíslení nároku ve výši 300.000,- Kč, je třeba uvést, že při určení výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání, nezákonného odsouzení a výkonu nezákonně uloženého trestu nelze vycházet (na rozdíl od zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nepřiměřeně dlouhého řízení) z určitých aritmetických výpočtů, je třeba zohlednit veškeré rozhodné skutečnosti a na jejich základě posoudit, k jakým dopadům do osobnostní sféry poškozeného v důsledku těchto skutečností došlo, a poté stanovit odpovídající výši zadostiučinění. Není sporu o tom, že každé trestní stíhání má závažné dopady do poměrů stíhaného, intenzita těchto dopadů se pak nutně odvíjí od povahy trestní věci, zejména od závažnosti trestného činu kladeného stíhanému za vinu. Žalobkyně byla stíhána pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, tedy za trestný čin nijak významně závažný, byla ohrožena trestem odnětí svobody v trvání šesti měsíců až tří let, případně peněžitým trestem či trestem zákazu činnosti, žalobkyně coby advokátka si přitom musela být vědoma toho, že s ohledem na její dosavadní bezúhonnost a výši zákonné trestní sazby jí nehrozí uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody. Pokud jde o konkrétní dopady trestního stíhání do poměrů žalobkyně, je třeba zdůraznit, že trestním stíháním došlo k zásadnímu narušení profesní činnosti žalobkyně coby advokátky a správkyně konkursní podstaty. Žalobkyně jako trestně stíhaná osoba ztratila důvěru svých klientů, byla dokonce postupně dvakrát pravomocně odsouzena a vykonala nezákonně uložený trest zákazu činnosti (výkon advokacie) v době dvou let, k výmazu jejího odsouzení z rejstříku trestů navíc došlo až s ročním odstupem. Tyto dopady byly umocněny i tím, že po prvním rozhodnutí Nejvyššího soudu žalobkyně oprávněně očekávala, že následně dojde ke zproštění obžaloby, připravovala se na opětovné zahájení výkonu advokacie, přesto byla dalším rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě opět odsouzena, přičemž Krajský soud v Ostravě při tomto rozhodnutí nerespektoval závazný právní názor vyslovený Nejvyšším soudem. Nezákonně vedené trestní stíhání mělo vliv na zdravotní stav žalobkyně, která byla v jeho průběhu

opakovaně v pracovní neschopnosti, léčila se rovněž s hypertenzí (souvislost těchto skutečností s probíhajícím trestním stíháním vyplývá z potvrzení lékařky MUDr. Kohoutové). Trestní stíhání mělo rovněž dopad na vztahy v rodině žalobkyně, zejména vztah s jejím otcem (výpověď svědkyně M. H.). Trestní stíhání žalobkyně naopak nebylo příčinou rozvratu jejího manželství, sama žalobkyně potvrdila, že její bývalý manžel nastalé situace pouze využil, nelze ani konstatovat, že by se od žalobkyně v důsledku trestního stíhání odvrátily její děti. Trestní stíhání pak mohlo jistým způsobem vyhrotil průběh rozvodového řízení žalobkyně a opatrovnického řízení o úpravě poměrů její dcery, nijak se však nepromítlo ve výsledcích těchto řízení. O psychických problémech žalobkyně v průběhu trestního řízení svědčí výpověď svědka G. který zmínil sebevražedné sklony žalobkyně. Při zohlednění všech výše uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobkyni v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání včetně dvojího pravomocného nezákonného odsouzení a výkonu nezákonně uloženého trestu zákazu činnosti odpovídá částka 100.000,- Kč. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem soudu I. stupně, že v souvislosti s tímto nárokem nelze zohlednit plnění žalovaného ve výši 50.000,- Kč. Žalobkyně před podáním žaloby uplatnila u žalovaného nárok na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu v celkové výši 1,500.000,- Kč bez rozlišení, z jakých dílčích nároků se tato částka skládá. Stanoviskem ze dne 13.12.2011 žalovaný přiznal žalobkyni zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč z titulu nezákonně vedeného trestního stíhání, nerozlišoval přitom, k jakému období tohoto trestního stíhání se má odškodnění vztahovat, náhradu poskytl za stíhání jako celek. Soud I. stupně tedy pochybil, pokud částku 50.000,- Kč započítal pouze na nárok spadající do období před účinností zákona č. 160/2006 Sb., neboť nejde o nárok nejdříve splatný, když splatnost nároku na zadostiučinění nastává bez ohledu na období, za které je požadováno, až po jeho uplatnění u příslušného úřadu po uplynutí lhůty uvedené v § 15 zák. č. 82/98 Sb. Za tohoto stavu nelze dobrovolně poskytnuté plnění žalovaného zohlednit jinak, než podle poměru jeho výše k výši nároků požadovaných žalobkyní. Na období do 26.4.2006, kde žalobkyně požadovala zaplacení částky 150.000,- Kč, která již není předmětem tohoto řízení, tedy připadá částka 5.500,- Kč a na období od 27.4.2006, kde žalobkyně požadovala 1,200.000,- Kč připadá částka 44.500,- Kč. Není přitom pravdou, že by žalobkyně toto plnění žalovaného zohlednila již v žalobě, neboť žaloba byla u soudu podána dne 21.11.2011, tedy ještě před vydáním uvedeného stanoviska žalovaným. K samotné platbě pak došlo v průběhu února 2012, a s ohledem na to, že konkrétní datum platby nebylo v řízení přesně prokázáno, vycházel odvolací soud z poloviny měsíce, tedy ze dne 15.2.2012. Vzhledem k takto provedené platbě ze strany žalovaného proto žalobkyni z titulu zadostiučinění za nezákonně vedené trestní stíhání, nezákonné odsouzení a vykonaný nezákonně uložený trest přísluší částka 55.500,- Kč. Odvolací soud přitom nemohl v rozsahu uvedeného plnění žalovaného řízení zastavit, neboť žalobkyně co do této částky nevzala žalobu zpět. K poukazu žalobkyně na výši finanční ztráty, kterou utrpěla v důsledku nemožnosti vykonávat advokacii, odvolací soud dodává, že tyto nároky nejsou předmětem tohoto řízení, žalobkyně se jich musí domáhat v rámci řízení o náhradu škody.

Soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně zrekapituloval celý průběh trestního řízení vedeného u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp.zn. a odvolací soud souhlasí s jeho závěrem, že celková doba trvání řízení 5 let a 8 měsíců je nepřiměřená. Je pravdou, že v průběhu řízení bylo rozhodováno na čtyřech stupních soudní soustavy (soud I. stupně, odvolací soud, dovolací soud, Ústavní soud), doba řízení však byla zbytečně prodloužena tím, že Krajský soud v Ostravě nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího soudu a po zrušení svého rozhodnutí znovu rozhodl o odsouzení žalobkyně. Současně však je třeba konstatovat, že celková doba řízení nebyla nijak extrémně dlouhá a jen mírně přesáhla hranici přiměřenosti. Žalobkyně se na celkové délce řízení podílela podáváním

opakovaných námitek podjatosti, tyto námitky však celkovou dobu řízení nijak podstatně neovlivnily, neboť o nich bylo průběžně rozhodováno. V důsledku nepřiměřené délky řízení došlo ze strany soudu k nesprávnému úřednímu postupu, v jehož důsledku žalobkyni vznikla nemajetková újma, za kterou je třeba poskytnout zadostiučinění v penězích ve smyslu § 31a odst. 2 zák. č. 82/98 Sb., při stanovení výše zadostiučinění se zohledňují kritéria uvedená v § 31a odst. 2, 3 cit. zák. a již ustálená judikatura Nejvyššího soudu, zejména sjednocující stanovisko ze dne 13.4.2011 sp.zn. Cpjn 206/2010 uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 58/2011 (dále jen Stanovisko). Při určení základní částky, z níž se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění vychází, je třeba zohlednit právě délku trvání nepřiměřeně dlouhého řízení, dobu 5 let a 8 měsíců je třeba považovat za dobu pouze mírně překračující dobu přiměřenou, což odůvodňuje určení základní částky 15.000,- Kč za jeden rok trvání řízení, přičemž první dva roky jsou ohodnoceny částkou o polovinu nižší (bod VI. Stanoviska). Při době trvání řízení 5 let a 8 měsíců tak činí základní výše přiměřeného zadostiučinění celkem 70.000,- Kč. Z hlediska složitosti řízení je třeba zdůraznit, že v řízení bylo rozhodováno na čtyřech stupních soudní soustavy (viz výše), což má nutně za následek prodloužení celkové doby trvání řízení, takto zvýšené složitosti řízení odpovídá snížení základní částky odškodnění o 30 %. Nelze však odhlédnout ani od skutečnosti, že odvolací soud, jak již bylo shora uvedeno, při svém rozhodování nerespektoval závazný právní názor dovolacího soudu, čímž došlo ke zbytečnému prodloužení řízení, k průtahům pak došlo i při vymazání odsouzení žalobkyně z rejstříku trestů, tyto skutečnosti odůvodňují zvýšení základní částky odškodnění o 10 %. Lze tedy uzavřít, že žalobkyni přísluší nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu v souvislosti s nesprávným úředním postupem ve výši 56.000,- Kč (základní částka 70.000,- Kč snižená o 30 % a zvýšená o 10 %). Odvolací soud nepřistoupil ke zvýšení základní částky odškodnění z důvodů zvýšeného významu daného řízení pro žalobkyni. Je sice pravdou, že trestní řízení je třeba obecně považovat za řízení se zvýšením významem pro poškozeného, v daném případě je však třeba zohlednit skutečnost, že žalobkyně se vedle zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku dlouho trvajících řízení domáhala i zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku samotného vedení nezákonného trestního stíhání, a je proto třeba dbát na to, aby nedocházelo ke dvojímu odškodnění téhož. Domáhá-li se poškozený zároveň nároku na náhradu nemajetkové újmy z titulu trestního stíhání, které neskončilo odsouzením, a z titulu nesprávného úředního postupu spočívajícího v nepřiměřeně dlouho trvajícím řízení, není u druhého nároku na místě vycházet z předpokladu vyššího významu předmětu řízení pro poškozeného, neboť tato skutečnost je zohledněna v posouzení prvního z uvedených nároků (rozhodnutí Nejvyššího soudu dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011).

S ohledem na vše shora uvedené lze uzavřít, že žalobkyni přísluší nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nezákonného rozhodnutí ve výši 100.000,- Kč a z titulu nesprávného úředního postupu ve výši 56.000,- Kč. Proto odvolací soud při zohlednění dobrovolného plnění ze strany žalovaného podle § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. změnil rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. tak, že nad rámec částky 55.000,- Kč se specifikovaným příslušenstvím žalobu zamítl, a ve výroku IV. tak, že žalobkyni přiznal dalších 7.000,- Kč s příslušenstvím, ve zbývajících částech těchto výroků a ve výrocích II. a III. potvrdil rozsudek soudu I. stupně podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. Žalobkyně sice neměla ve věci převážný úspěch, má však právo na plnou náhradu nákladů řízení, neboť rozhodnutí o výši přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu závisí na úvaze soudu. Při určení výše odměny advokáta vycházel odvolací soud z částky přiznané (111.000,- Kč), neboť požadavek žalobkyně byl značně

nadhodnocený. V řízení před soudem I. stupně žalobkyni vznikly náklady právního zastoupení tvořené odměnou advokáta za 8 úkonů právní služby (přesná specifikace v odůvodnění napadeného rozsudku) á 5.540,- Kč (§ 7 vyhl. č. 177/96 Sb.), 8 paušálů á 300,- Kč (§ 13 odst. 1, 3 cit. vyhl.), cestovní výdaje advokáta v souvislosti s účastí na jednáních před soudem I. stupně podle specifikace uvedené v odůvodnění napadeného rozsudku ve výši 2.047,- Kč (§ 13 odst. 4 cit. vyhl.) a daň z přidané hodnoty 10.241,07 Kč (21 % ze základu 48.767,- Kč) podle § 137 o.s.ř. Náklady řízení vzniklé přímo žalobkyni v řízení před soudem I. stupně představují její cestovní výdaje v souvislosti s účastí při jednáních před soudem I. stupně podle specifikace v odůvodnění napadeného rozsudku v celkové výši 15.796,- Kč. Náklady vzniklé žalobkyni v souvislosti s ubytováním v době od 13.3.2013 do 14.3.2013 ve výši 1.100,- Kč nepovažuje odvolací soud za účelně vynaložené. Jednání před soudem I. stupně dne 14.3.2013 bylo nařízeno na 10:00 hod., a s ohledem na vzdálenost bydliště žalobkyně od místa konání jednání a při vědomí skutečnosti, že žalobkyně k tomuto jednání cestovala osobním automobilem, nebylo nutné, aby žalobkyně do místa konání jednání jela s jednodenním předstihem a strávila zde noc. Celkem tak náklady řízení před soudem I. stupně představují částku 74.804,07 Kč. V odvolacím řízení tvoří náklady právního zastoupení žalobkyně odměna advokáta za 3 úkony právní služby á 5.540,- Kč, 3 paušály á 300,- Kč, cestovné zástupce žalobkyně 440,- Kč a daň z přidané hodnoty 3.771,60 Kč (21 % ze základu 17.960,- Kč) podle shodných ustanovení, celkem tedy 21.731,60 Kč. Náhradu nákladů odvolacího řízení vzniklých eventuálně přímo žalobkyni žalobkyně v odvolacím řízení neuplatnila.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí dovolání **není** přípustné, **ledaže** by dovolací soud dospěl na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 28. listopadu 2013

JUDr. Irena Nosková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Procházková